

SAJMON SKVIB

**ŠTA JE
VAŠ
SAN?**

OTKRIJTE SVOJU STRAST
ZAVOLITE SVOJ POSAO
OBOGATITE SVOJ ŽIVOT

Prevela
Ana Carević

Laguna

Naslov originala

Simon Squibb

WHAT'S YOUR DREAM?

Find your passion.

Love your work.

Build a richer life.

Copyright © Simon Squibb, 2025

First published as WHAT'S YOUR DREAM?: Find Your Passion. Love Your Work. Build a Richer Life. in 2025 by Century, an imprint of Cornerstone. Cornerstone is part of the Penguin Random House group of companies.

Translation copyright © 2026 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Ejdanu,
koji me inspiriše da popravljam svet*

Sadržaj

Prvo upozorenje 9

Uvod 11

PRVI DEO: ZAŠTO SANJATI?

1. Mitovi o životu 21

2. Zašto je san važan 42

3. Zašto je svrha važna 59

4. Sedam stepenika 78

DRUGI DEO: VAŠ SAN

5. Tri pitanja 103

6. Oslobodite se 126

7. Napravite čamac 144

Drugo upozorenje 159

TREĆI DEO: SLEDITE TAJ SAN

8. Počnite skromno 163

9. Obogatite se	183
10. Pronađite odlične radnike.	207
11. Bildujte mišić rizika	230
12. Terajte dalje.	246
13. Prodajte i počnite iznova	262
<i>Pogovor #TakeFour.</i>	<i>277</i>
<i>Izjave zahvalnosti.</i>	<i>281</i>
<i>Beleške</i>	<i>283</i>
<i>O autoru.</i>	<i>285</i>

Prvo upozorenje

Kad upoznam ljude koji kažu da su zaista zadovoljni svojim životom, ostavim ih na miru. Ne pitam imaju li san pošto mi je jasno da ga već žive. Čestitam im i sklonim mikrofon.

Ako se prepoznajete u tom opisu, onda ostavite ovu knjigu. Ona nije za vas. Ne može vam pomoći, čak može odmoći.

Međutim, ako imate ikakvih sumnji, ikakav nagoveštaj da bi u životu možda moglo da postoji još nešto ili da želite nešto više, onda nastavite da čitate. Napisao sam ovu knjigu za vas. Za ljude koji tek treba da stignu do svog sna. A pogotovo za one koji čak i ne znaju da ga imaju.

Uvod

„Neobična mala parcela, zar ne?“

Prvi put sam bio na aukciji nekretnina, ali čovek sa čekićem u ruci je zvučao zbunjeno. Spremao se da počne nadmetanje ne za kuću, kancelariju, stambenu zgradu ili niz poslovnih prostorija, već za stepenište. Visoko četiri sprata, sa četiri uska prozora, sivo i spolja i iznutra, to zdanje je bilo siroče. Zgrada kojoj je pripadalo srušena je zbog rekonstrukcije, tako da je sad malo stepenište usred ničega stajalo samo i čekalo na demoliranje.

Čuo sam za aukciju dan ranije dok sam vozio i na jedno uvo slušao radio. „I nude *stepenište* na prodaju“, voditelj je povisio glas i bilo je jasno da je izvio obrve. Čuo sam isti prizvuk u glasu aukcionara dok sam sa šestogodišnjim sinom Ejdanom i svojim timom sedeo u prvom redu, stezao lopaticu i čekao da ponudim cenu.

Većina je to stepenište doživljavala kao sprdnju, ali ja sam ga shvatio ozbiljno. Čim sam čuo da se ta čudna parcela prodaje, znao sam da je želim. Dok sam vozio, mislim sam se vratio trideset pet godina u prošlost. Kad sam imao petnaest

godina, otac mi je iznenada umro. Doživeo je srčani udar preda mnom. U nedeljama koje su usledile, moja majka i ja smo se neprestano sukobljavali – dve osobe koje su patile i dve bandoglave ličnosti koje nisu umele da popuste. Posle naročito gadne svađe, rekla mi je da se gubim i ja sam je poslušao. Mislim da smo oboje verovali da se ono drugo šali, ali nismo bili spremni da se izvinimo ili pokušamo da se pomirimo. Otišao sam i nikad se nisam vratio.

Nekoliko nedelja, dok nisam našao sobu u kući koja jedva zasluhuje da se nazove skvotom, nisam imao gde da spavam. Jedno vreme sam spavao kod prijatelja na kauču, a ostatak sam proveo napolju. Hodao sam glavnom ulicom u Sent Niotsu sve dok ne bih izašao iz grada pa se vraćao kako bih izdržao zimsku hladnoću, bilo šta da ubijem vreme. Dok sam koračao ulicom jedne takve noći, dugo pošto je pao mrak i tišina poručivala da su svi koji imaju krevet već legli, primetio sam tračak svetlosti. Jedna vrata su bila odškrinuta te sam ih gurnuo. Unutra sam pri prigušenoj svetlosti video znak za požarni izlaz. Pogledao sam stepenice ispred sebe i znao da te noći neću naći ništa bolje, da je to nešto najslićnije skloništu. Čvršće sam obavio debelu jaknu oko sebe, legao i zaspao.

To je bilo odavno, ali te reči na radiju vratile su me u to malo sklonište. Znao sam da stepenište, čak i ako ne vodi nikuda, može biti značajno. Ono može biti prvi korak prema nečemu krupnijem.

Licitacija je počela s dvadeset hiljada funti. Delovalo je besmisleno: toliki novac za zdanje koje nema svrhu. Po pravilu ne volim da kupujem nekretnine i čak savetujem ljudima da ne ulažu u njih. A ipak sam se spremao za nadmetanje za nešto što je razum otpisao kao bezvredno. Cena je rasla, od dvadeset jedne hiljade do dvadeset dve i tad sam

prvi put podigao lopaticu. Ipak, ponude su pristizale od ljudi koji nisu bili u prostoriji: dvadeset tri hiljade, dvadeset četiri hiljade. Kad sam ponovo podigao ruku za dvadeset pet hiljada, nisam bio siguran koliko će cena rasti. Međutim, pošto sam već počeo da se penjem, nisam hteo da stanem.

„Dvadeset pet i po?“

Aukcionar je dvaput ponovio pitanje, ali nije dobio odgovor. Onlajn ponuđači su se povukli. U polupraznoj prostoriji je vladala tišina. A onda je čekić pao uz elegantan tresak. Podigao sam Ejdana i zaklicao.

„Naše je!“

Nervozan smeh koji je usledio otkrio mi je da se ljudi na aukcijama uglavnom ne ponašaju tako. Međutim, to nije bila obična parcela. Čak je i aukcionar priznao da nikad nije prodao ništa slično. Gotovo odmah su počeli da me zovu iz *Bi-Bi-Sija*, *Njujork tajmsa* i drugih medija da pitaju zašto sam uradio nešto tako ludo.

Nekoliko minuta kasnije, potpisao sam ugovor i uplatio depozit, postavši neopozivi vlasnik najčudnije stvari koju ću ikad kupiti: verovatno najružnijeg zdanja u Tvikenamu. Seli smo u taksi i uskoro smo stajali ispred stepeništa. Zdanje bez adrese, bez poštanskog sandučeta, bez ikakvog razloga da postoji. Sivo i prljavo, štrčalo je iza niza stambenih zgrada. Sleva su bili parkirani automobili, a zdesna su stajali ogromni kontejneri. Još nismo imali ključeve, ali kao i pre svih onih godina, vrata su bila otvorena. Gurnuo sam ih, ušli smo i ugledali bizaran prizor: unutra je bilo pobacano svakojako smeće, uključujući bicikle, krevetske okvire i protivpožarne aparate. Izgledalo je kao da je nemoguće raščistiti toliki krš. Odmah sam znao da je savršeno.

To stepenište nije predstavljalo samo povratak u prošlost. Ono će uskoro postati ključno za posao koji sam pokrenuo

nedugo pre tog odlaska na aukciju. Verujem da će biti najvažniji poduhvat u mom životu. Zove se *HelpBnk* i misija mu je da pomogne da deset miliona ljudi besplatno pokrene svoj posao i sledi svoj san. Zamisao je izuzetno jednostavna: prijavite se na platformu, gde ćete ili zatražiti pomoć za svoj posao ili ponuditi da pomognete drugima. Pokrenuo sam to zato što su mi za više od tri decenije kao preduzetniku više puta su mi bile potrebne smernice ali nisam ih dobio niti sam mogao da ih platim. Nikad nisam zaboravio kako mi je bilo kad sam s petnaest godina pokrenuo svoj prvi posao i zamolio lokalnog preduzetnika za pomoć. Tražio je novac, a ja ga nisam imao. Zamolio sam ga da mi pomogne bez obzira na to. A on se osmehnuo, odmahnuo glavom i rekao nešto što pamtim otada. „Ako ne platiš, ne obraćaš pažnju.“ Oduvek sam znao da to nije istina, ali bilo mi je potrebno trideset pet godina da mu dokažem da greši. Zbog toga sam napravio *HelpBnk*: platformu koja omogućava ljudima da pomažu drugima, nudeći savete, podršku, znanje ili mentorstvo – sve ono što je nekome potrebno da bi sledio svoj san. To je *moj* san: svet u kome se svi osećamo oslobođeno da pomažemo jedni drugima besplatno i bez obaveza – da dajemo bez očekivanja da ćemo dobiti nešto zauzvrat.

Već neko vreme promovišem ideju *#GiveWithoutTake* kao solo predstavu, za koju je zaslužan moj sjajni tim. Ako sam vam poznat, onda me verovatno znate kao onog tipa s *Tiktoka* koji na ulici prilazi ljudima da ih pita imaju li san i ponekad im nudi novac da daju otkaz i slede taj san. Što sam to duže radio, bivao sam sve sigurniji da mnogi od nas *već imaju* taj san. Samo ne znamo kako da ga ostvarimo. Plašimo se da se upustimo u taj poduhvat, nismo sigurni u svoje sposobnosti ili ne znamo šta bi prvi korak trebalo da bude.

Milioni snova žive u glavama ljudi i čekaju varnicu koja će ih pokrenuti. Te ideje imaju mnogo potencijala da ljudima promene život nabolje. Potrebno im je samo malo pomoći. Potrebno je da jedna osoba veruje u njih. Znam to jer kad prilazim ljudima koji rade u supermarketima, restoranima brze hrane, na železničkim stanicama i gradilištima, mnogi jedva čekaju da meni, potpunom neznancu, ispričaju kakav brend hoće da naprave, u koje zemlje žele da otputuju i kako žele da doprinesu svetu. Ili da ispričaju kako sanjaju da zbrinu beskućnike, pomognu obolelima od raka ili prave odeću za ljude koji se oporavljaju od teške operacije. To ne znači da mrze svoj posao, već samo da veruju kako postoji još nešto što bi hteli da rade u životu.

Sav taj potencijal postoji. Zamislite šta bi se desilo kad bismo ga aktivirali. Uzbuđen sam i dok samo pišem o tome i zbog toga su snovi tako moćna sila.

Zbog snova je i stepenište dobilo svoju svrhu. Najpre sam mislio da bi ono moglo da se pretvori u mesto gde bi u određeno doba dana ljudi dolazili po savet – radna prostorija za *HelpBnk*. A onda je Dadli iz mog tima predložio nešto mnogo bolje.

Ukazao je na još nešto što to zdanje bez imena, poštanskog sandučeta i adrese nije imalo. Zvono. Možemo da postavimo zvono s kamerom i pozovemo ljude da dođu i prezentuju svoj san. Mi ćemo sve snimati, postavljati na internet i nalaziti načine da im pomognemo. Dotle sam nasumice prilazio ljudima i pitao ih imaju li san. A sad bi ljudi koji već znaju šta im je san mogli da dođu do stepeništa i pozvone.

To su i činili. Počeli su da stižu snimci: jedan čovek me je čak tagovao u objavi dok se spremao da vozi šest sati od Škotske do Londona kako bi pozvonio. Ako bih vas sad odveo tamo, do tog smešnog zdanja iza glavne ulice

u Tvikenamu, videli bismo kako neko stoji tamo s listom papira, drži svoj san u ruci i u sebi ponavlja ono što će reći. Videli bismo kako okleva, još jednom se preslišava i onda pritiska zvono.

Tako su stotine ljudi došle do stepeništa i načinile taj ključni prvi korak ka ostvarivanju svojih snova – izgovorile ga naglas i rekle nekome da će ga ostvariti. Pretvorili smo to stepenište koje ne vodi nikuda u najneverovatniju fabriku snova na svetu.

Postavio sam to zvono zato što verujem da najvažnija stvar koju možeš učiniti za nekoga jeste da ga ohrabriš da ti ispriča svoj san, shvatiš ga ozbiljno i pokušaš da mu pomogneš da ga ostvari. Želim da ljudima pružim pomoć i podršku koje su mi očajnički bile potrebne, ali nisam mogao da ih dobijem kad sam s petnaest godina bio beskućnik bez prebijene pare. Želim da više ljudi ima priliku da ostvari svoj san i načini prvi korak koji će ih odvesti do još mnogo snova.

Ova knjiga je sledeći korak u tom procesu. Ona je moje objašnjenje zašto bi svako trebalo da pozvoni na ta vrata – čak i ako zvono postoji samo u vašoj glavi – i vodič šta učiniti posle toga. U njoj je sve što sam naučio iz osnivanja nekoliko desetina firmi i upravljanja njima tokom moje karijere, iz ulaganja u kompanije kao i iz razgovora s hiljadama nasumičnih ljudi o tome kako pronaći svoje snove i slediti ih.

U knjizi ću otkriti zašto nam je san uopšte potreban i kako može postati pokretačka snaga u našem životu ako mu to dozvolimo. Govoriću o tome kako da otkrijete svoj san, a tvrdim vam da on postoji ako znate gde i kako da ga tražite. I govoriću o tome šta činiti kad ga pronađete: o praktičnim koracima koje možete preduzeti ka pretvaranju smeke vizije u moćnu stvarnost.

Oslanjaću se na svoje preduzetničko iskustvo, od pokretanja svog prvog posla kad sam bio petnaestogodišnji beskućnik u Kembridžširu do osnivanja *Fluida* – digitalne kreativne agencije u Hongkongu koju sam na kraju prodao kompaniji *PricewaterhouseCoopers*. Moja žena Helen i ja smo razvijali *Fluid* od ideje na poleđini podmetača za pivo do firme koju je kupila jedna od najvećih konsultantskih kompanija na svetu. Podeliću lekcije brojnih preduzetnika – kako poznatih, tako i nepoznatih – koje sam upoznao. I pokazaću kako su ljudi koji su počeli bez ičega osim ideje uspeli da je pretvore u nešto neverovatno što im je promenilo život.

Kad stignete do kraja ove knjige, nadam se da vaš san više neće biti daleka želja, već opipljiva stvarnost. Ako je pažljivo pročitate, preduzmete korake u vezi sa savetima koje dajem i pažljivije potražite svrhu u sebi, ova knjiga može biti karta do života o kome ste uvek sanjali.

Ali prvo dozvolite da odgovorim na pitanje koje slutim da neki od vas žele da mi postavite. Zašto je sve to važno? Zašto pravim toliku famu od snova i zvona? Jednostavno je. Kad imate san i kad prepoznate svrhu, život vam se menja. Sve poprima smisao jer više ne igrate po tuđim pravilima. Tad sve radite sa svrsishodnim razlogom, tako da deluje vredno truda. Više nema odbrojavanja sati. Više ne morate da se terate da ujutru ustanete iz kreveta. Više ne radite za nekog koga nikad nećete upoznati. Imate samo jednu važnu motivaciju – onu u vama.

San je moćna i neophodna stvar. A istovremeno je i ozbiljan posao. Ne govorim o smušenim idejama ni dokonom sanjarenju, već o čvrstim temeljima: nečemu na čemu možete izgraditi ceo život. Kad razmišljate o svom snu, potrebni su vam jasnoća, disciplina u njegovom definisanju i istrajnost

ako hoćete da ga ostvarite. Morate izbeći zamku aspiracija koje nisu pravi snovi, odbaciti izgovore i popularne mitove koji nas sprečavaju da idemo za svojim ciljevima i naučiti da prihvatite strah, bildujete mišić rizika, istrajete u teškoćama i izaberete pravi trenutak da odustanete i pređete na nešto drugo.

Dobra vest je da se sve to može naučiti. Nije reč o naročitim sposobnostima ni čarobnim moćima. Lično sam to radio, mnogo puta, a pomogao sam i stotinama drugih da urade isto. Definisanje i jurenje snova nije luksuz, već nešto što nam je svima potrebno i što svako od nas može postići. Učinite to i nikad nećete hteti da se vratite ranijem životu.

Postavljanje pitanja je samo početak. Ono što dolazi posle njega ima snagu da promeni sve. Stoga vas pitam: šta je vaš san? I želite li da saznate kako da ga ostvarite?

PRVI DEO

Zašto sanjati?

Snovi, svrha i stvari koje se ispreče na putu do njih

Prvo poglavlje

Mitovi o životu

Gotovo se nikad u životu nisam zapitao da li imam san. Nisam znao ni da mi je potreban. U stvari, imao sam više od četrdeset godina i već sam izgradio kompaniju pa je prodao pre nego što sam shvatio koliko je važno imati san.

Otkako sam s petnaest godina otišao od kuće i našao prvi posao – osnovno održavanje dvorišta, vrteo sam se na pokretnoj traci: radio koliko god sati sam mogao dnevno, jurio za svim prilikama, smišljao nove ideje. A sad, pošto sam prodao kompaniju za milione, mogao sam da radim šta god sam hteo. Prvi put u životu sam imao potpunu slobodu. Nije mi dugo trebalo da shvatim koliko mi je to mrsko.

U početku ne primećujete šta vam nedostaje. Potrošite nešto zarađenog novca: lepa kuća, automobil kakav ste oduvek želeli, dugi odmori koje smo stalno odlagali zbog posla. Igrate golf, sedite u džakuziju i govorite sebi „E, ovo je život.“ Neko vreme i verujete u to.

A onda vam sine. Svi koji govore da novac ne kupuje sreću su u pravu. Uvek sam mislio da to zvuči kao kliše. Počeo sam od nule pa dirinčio li dirinčio kako bih stigao dotle da

imam mnogo novca i slobode koju on donosi. Govorio sam sebi da želim finansijsku sigurnost i da se penzionišem sa četrdeset godina. Međutim, tad sam shvatio istinu: ispunjavalo me je da *stičem* novac, ali ne i da ga *posedujem*. Više nisam gradio nešto, već sam se držao onoga što imam.

Sad, kad sam imao svu slobodu sveta i dovoljno novca da više nikad ne moram da radim, šta *jesam* hteo? Dok sam razmišljao o tome, shvatio sam da me nikad niko to nije pitao. Još gore, nikad nisam pitao samog sebe. U školi smo pretpostavljali da ćemo naći šljakerski posao i nećemo težiti ničemu više. A kad sam otišao od kuće, nisam imao izbora: morao sam da nađem posao i zarađujem kako bih preživeo. Na razne načine, to sam otada sve vreme radio.

Beskonačno sam razmišljao o tome kako da uspem u poslu. Međutim, nijednom se nisam zapitao šta za *mene* znači uspeh. Šta je dobar život? Šta bi me usrećilo i ispunilo? Bio sam fokusiran samo na jedno i propustio sam ostatak slike.

Podstrek se javio dok sam ispunjavao jedinu stalnu obaveznu koja mi je bila ostala: vodio sina u vrtić i vraćao ga kući. Tražeći nekakvu zajednicu, eksperimentisao sam s društvenim mrežama i objavio snimak kad sam ga jednog jutra odveo u vrtić. Rekao sam šta mi je bilo na pameti – da mi je to najlepši deo dana i da se trenutno osećam kao najveći srećnik na svetu. Živeo sam svoj san, više nisam morao da radim i mogao sam sa sinom da provodim onoliko vremena koliko sam hteo. To mi je delovalo kao uspeh.

Tad sam imao malu publiku od nekoliko hiljada pratilaca. Ne znam zašto, tek snimak je postao viralan, što mi se tad prvi put desilo. Uskoro su počeli da se ređaju komentari, na šta nisam bio navikao. Neki su bili šaljivi („Ja sam dekontiran pa ipak to radim“), dok su drugi bili kritički. Jedan mi je posebno zapao za oko.

„Prestani da objavljuješ ta sranja. Nemaju svi san.“

Taj komentar me je najpre iznervirao, ali ubrzo me je zaintrigirao. Zašto nemaju? Zašto ne bi svi imali san? U stvari, zar ne bi trebalo da imaju?

A onda je počelo da me kopka. Jesam li ja imao san? Jesam li ga ikad imao? I je li taj san bio ovo? Koliko god voleo da pazim na Ejdana i pomažem u njegovom podizanju, znao sam da to neće zauvek trajati. Zato što neće mnogo proći dok ne poraste i počne da vodi svoj život. Više mu neću biti potreban. Dakle, šta je moj san, nešto što bih mogao da jurim do kraja života?

Nisam mogao da zaboravim taj komentar pa sam otkucao odgovor. „Imate li vi san? Šta je vaš san?“

Šta je vaš san?

To je trik-pitanje jer deluje jednostavno, ali zapravo je teško odgovoriti pošto je veoma provokativno koliko god nedužno izgledalo. Možda samo pitanje zvuči naivno, ali odgovor otkriva zaista mnogo o vašem životu.

Kad sam otkucao taj odgovor tog jutra, prvi put sam postavio to pitanje. Jedni kažu da su ih inspirisali roditelji, dok su druge nadahnuli brat ili sestra, nastavnik ili mentor. Mene je inspirisao trol s interneta. Zato, hvala nepoznatom čoveku s *Tiktoka*. Ako vam se ne dopadne ono što ćete pročitati, krivite njega.

Taj nezadovoljni komentator mi nikad nije odgovorio. Međutim, njegove reči su mi ostale u glavi. Ako sve ovo vreme nisam imao san, šta sam radio? Kako li sam izgradio kompaniju i uspešno je prodao, i jesam li to uspeo dobro da uradim?

To me je nateralo da se prvi put zapitam šta je stvarno uspeh i kako možemo da ga postignemo.

Razmišljao sam o kompanijama koje sam razvijao, o uspesima i neuspesima, pričama koje sam sebi tad govorio i šta sad mislim o njima. U tom procesu sam shvatio nešto. Imamo *čudne* ideje o tome šta je uspeh i kako da ga postignemo.

Zbog tih mitova i pogrešnih shvatanja se često fokusiramo na pogrešne stvari i jurimo ih na pogrešan način. Na stvari koje se ispreče na putu ka pravom snu.

Kad sam se osvrnuo na svoj život s te distance, uvideo sam da sam mnogo toga radio pogrešno iako sam po svim objektivnim merilima uspeo. Nisam samo grešio, već sam i pogrešno tumačio stvari. Mitovi su mi pomutili glavu i bio sam slep za neke važnije istine.

Moje putovanje ka razumevanju značaja sna počelo je identifikovanjem tih mitova i uloge koju su igrali u mom životu. Verujem da bi i vaše putovanje tako trebalo da počne. Baš kao što baštovan pripremi zemljište pre nego što posadi travu ili slikar išmirgla zid pre nego što podigne četkicu, biće vam potrebna čista površina za koju vaš san može da se zakači, ravan bez ideja koje bi ga verovatno podrivale.

To je važno zato što su ti mitovi svuda i jaki su. Počinju onim što smo često učili u školi i nastavljaju da jačaju tokom života. Mitovi toliko preovlađuju da je lako živeti ceo život po njima.

Pre nego što se propisno posvetimo pojmu sna, prvo moramo da sklonimo sav taj teret s puta. Moramo da se deprogramiramo od nekih najčešćih – a često i najštetnijih – verovanja koja su nam preneli. Stavova koji nam govore da nikad ne sumnjamo (što objašnjava zašto je jedna od mojih životnih mantri da treba sumnjati u sve – a to se odnosi i na ovo što vam ovde govorim). Ti mitovi će vam ubiti snove ukoliko ne naučite da ih identifikujete, odbacujete i pobeđujete.

Prvi mit: Što napornije radim, više će me služiti sreća

Tek kad sam se osvrnuo na svoju karijeru, razotkrio sam prvi mit. Petnaest godina sam sebi govorio da posao ide dobro jer

ja i svi ostali naporno radimo. Radno vreme je bilo dugačko, uveče sam dugo radio i uvek bio spreman da obavim još jedan telefonski razgovor umesto da završim posao za taj dan. Svi smo to čuli – što napornije radite, sreća će vas više služiti. To ima smisla, zar ne?

I *jesam* naporno radio. Naspram briljantnog kreativnog talenta moje žene Helen s kojom sam razradio posao, ubijanje od posla je jedina prava sposobnost koju sam imao. Tako smo se dogovorili kad smo nedugo pošto smo se upoznali došli na ideju da osnujemo kreativnu agenciju nazvanu *Fluid*. Ona će raditi sve što ima veze s dizajnom, a ja ću se baviti prodajom. S godinama smo stvorili timove koji su radili s nama, ali ta podela se nikad nije zaista promenila.

Naporan rad jeste bio neophodan, ali nismo uspeli zbog njega. Sam po sebi, on ne znači ništa. U poslu sam dovoljno dugo i upoznao sam mnogo ljudi koji su davali sve od sebe, ali projekti su im propadali. Video sam kako preduzetnici izgaraju zato što godinama nisu predahnuli ni otišli na odmor jer su pokušavali da prošire posao. Kad sam zaista razmislio o tome, shvatio sam da naporan rad ima veze s neuspehom koliko i s uspehom.

Međutim, sve vreme dok smo razvijali posao, *nisam* razmišljao o tome. Prihvatio sam zdravo za gotovo da smo uspeli jer smo naporno radili. Da je za naš rast dirinčenje bilo zaslužnije od svega ostalog. Kad god bismo ostvarili uspeh, drugi su potkrepljivali taj stav: „Bravo, naporno ste radili da to postignete.“ Kao da je trud bio jedini razlog za naš uspeh – ne sposobnosti, procenjivanje, kreativnost ili sreća.

Zašto to verovanje u naporan rad zavede sve i zašto ga uporno navodimo kao objašnjenje svojih dostignuća? Zašto je taj mit toliko uvrežen?

Jedan razlog je skromnost. Kad pitaju ljude kako su uspešni, mnogi pripisuju zasluge drugima: imali su dobre roditelje,